

e-ISSN: 2630-6417

International Journal of
Social, Humanities and
Administrative Sciences
(JOSHAS JOURNAL)

Vol: 8 Issue: 57
Year: 2022 October
Pp: 1332-1337

Arrival
25 July 2022
Published
25 October 2022

Article ID
64747
Article Serial Number
07

DOI NUMBER
<http://dx.doi.org/10.29228/JOSHAS.64747>

How to Cite This Article
Mutlu, A. & Dede, B. (2022).
"Sanat'ta Köklü Değişimin
Mimarı Cezanne", Journal of
Social, Humanities and
Administrative Sciences,
8(57):1332-1337

International Journal of Social,
Humanities and Administrative
Sciences is licensed under a
Creative Commons Attribution-
NonCommercial 4.0
International License.
This journal is an open access,
peer-reviewed international
journal.

Sanat'ta Köklü Değişimin Mimarı Cezanne

Cezanne; The Architect of a Foundation of Change in Art

Ali Mutlu Bayram Dede

Öğretmen., MEB, Muğla, Türkiye
Doç. Dr., Adıyaman Üniversitesi, Güzel Sanatlar Fakültesi, Resim Bölümü, Adıyaman, Türkiye

ÖZET

20. yüzyıl her alanda değişimin ve başkaldırının arttığı bir dönemde ivme kazanan sanat, hızlı yaşanan değişimler karşısında bir bocalamaya girmiş ancak Cezanneyle bir çıkış yolu bulmuştu. Sanatta öncü rolü üstlenen Cezanne, bir köprü rolü üstlenmiş bir geçiş dönemini, sancısız atlattı. Bunu da geleneksel biçimlerden yavaş yavaş kopararak modern anlayışlara ulaşarak yaptı. Cezanneyi, Kübizmin baş mimarı olarak görmek mümkündür. Cezanne natüralist gelenekten yavaş yavaş koparak soyut anlayışlara geçiş yapmıştır. Bu yüzden modern sanatın öncüsü olmuş, formlarında bir devrimi gerçekleştirmiştir. Sanatın hafızasında derin izler bırakan Cezanne çalışmalarını oluştururken Batı sanatı referanslarının dışında kendine özgü bir kimlik oluşturmayı başarmıştı. Sanata önemli bir ruh kazandıran Cezanne, sanatı sorgulamış kendi iç görünüşüyle önemli çıkışlar yapmayı başarmıştır. Bununla birlikte beğeni pratiklerini tamamen değiştirmiş yeni bir biçimsel ve zihinsel anlayışlara kapı açmıştır. Sanatta yeni bir paradigmaya imza atan Cezanne'nin, nesnel gerçekliğe olan şüphesi onun yeni bir sanat yaratıcılığında farklı anlayışlara yönelmesine yol açmıştır. Cezanne'nin çalışmaları geometrik biçimlere yönelmiş, nesnelere geometrik bir form olarak ifade etmeye çalışmıştır. Görüngülerin tamamen geometrik formlarla oluştuğu düşüncesi, Kübizmin temel felsefesinin ortaya çıkmasını sağlamıştır. Bu yüzden Kübizm ve modern sanatı, Cezanne'ye bir gönül borcu olduğunu söylemek mümkündür.

Anahtar Kelimeleri: Cezanne, Modernizm, Kübizm

ABSTRACT

The art, which gained momentum in the 20th century in a period of increased change and rebellion in every field, fell into a stalemate in the face of rapid changes but it found a way out with Cezanne. Playing a pioneering role in art, Cezanne went through a transitional period which acted as a bridge without pain. He did this by gradually breaking away from traditional forms and reaching modern understandings. It is possible to see Cezanne as the chief architect of Cubism. Cezanne switched to abstract understandings breaking gradually away from the naturalist tradition and that's why he became the pioneer of modern art and made a revolution in its forms. While creating his works, Cezanne who left deep traces in the memory of art, succeeded in creating a unique identity outside of Western art references. Bringing an important spirit to art, Cezanne questioned art and succeeded in making important breakthroughs with his own inner view. However, it opened the door to a new formal and mental understanding that completely changed the practices of taste. Having signed a new paradigm in art, Cezanne's suspicion of objective reality led him to turn to different understandings in a new artistic creativity. Cezanne's works focused on geometric forms and tried to express objects as a geometric form. The idea that the phenomena are completely formed by geometrical forms has led to the emergence of the basic philosophy of Cubism. Therefore, it is possible to say that Cubism and modern art owed a gratitude to Cezanne.

Keywords: Cezanne, Modernism, Cubism

1. GİRİŞ

Cezanne, yeni bir yüzyıl sanatının temellerini atmış; önemli bir kimlik geliştirmiştir. Cezanne natüralist bir anlayıştan, soyut sanata geçişi gerçekleştirmiştir. Doğaya olan bağlılık, gevşemiş zihinsel ya da kavramsal bakış önem kazanmıştır. Artık doğayı yeni bir üslup ve formda ifade etmeye başlamış, doğayı diğer sanatçılardan farklı bir bakış açısıyla ele almış ve yansıtmıştı! Doğanın geometrik olduğu düşüncesi, Kübizm felsefesinin doğmasını sağlamıştır. Onu izleyenler, Kübizm anlayışına ulaşmış; Batı sanatında ilk defa soyut sanat oluşumuna gidilmiştir. Cezanne, önce doğayı taklit ederek işe başlamış, kademe kademe doğadan uzaklaşarak yeni bir sanatsal oluşumun temelini atmıştır. Cesurca sunduğu biçimler, piyasanın istemlerine cevap vermeyen çalışmalardır. Estetik değerlere müdahalesi ve yeni keşif isteği Cezanne'nin sanatının daha farklı olabileceği anlayışına varılmıştır. Cezanne'nin önemi, kendinden önce bir referansının olmamasıdır. Geleneksel anlayışla arasında büyük bir kopuş vardır. Bu kopuş sosyo-politik bir amaçtan kaynaklanmaz. Çünkü Cezanne naif bir kopyacı olmak yerine tercihini yaratıcılık yönünde kullanır. Doğaya olan müdahalesi ona yeni bir sanatsal kimlik oluşturmasında yardımcı olmuştur. Cezanne'nin çalışmaları sanki bir taslak izlenimi verir. Bu da nesneyi nasıl algıladığını gösterir. Ancak bu konuda çalışmaları tektir. Cezanne kendi üslubunu kendisi yaratmıştır ve artık sanatın bir şartı olmadığını ifade etmiştir. Cezanneyle birlikte, sanat üzerinde düşünme tembelliği ortadan kalkar. Kendine yeni dayanak noktası oluşturarak sanatın ancak, derin kavrayışıyla mümkün olduğunu ifade eder. Cezanne, geometrik biçim anlayışını geliştirerek insanların zihinsel yönden çaba harcaması gerektiği düşüncesine ulaşır. Bu düşüncesiyle Kübist sanatın yolunu açar. İlk anda şaşırtıcı gelen bu durum Cezanne'nin doğa görüşlerini süzgeçten geçirip özünü bulmak istemesinden kaynaklanmaktadır.

Cezanne'nin ardılları ise en salt soyutlamaya giderler. Doğada bir örneği bulunmayan formları ancak zihinsel olarak bulup çıkarırlar. Sanatsal isteğinin güçlendiği bir dönemde, sanata bir canlılık kazandırmış, çağına uygun bir biçimsellik getirmiştir. Bu yüzden sanatta bir düş kırıklığı yaratmıştır. Sanatta yıkıcı bir etkisinin olduğu söylenebilir. Sanatsal gelişim-değişim ve soyuta olan inancı yeni bir başlangıç yapmayı zorunlu bir hale getirmiştir.

2. KAVRAMSAL ÇERÇEVE

Bu araştırma betimsel modele dayalı nitel bir araştırmadır. Araştırma kapsamında Cezanne'nin Sanatın köklü değişimine katkıları araştırılmıştır

3. BULGULAR

3.1. Cezanne ve Yaratıcılık

Sanat, Cezanneyle birlikte beceriye dayanan bir uğraş alanı olmaktan çıkıp yavaş yavaş kavrama yöneliyordu. Eski sanatın yetkisine son vermiştir. Geçmişle hesaplaşmak onun getirilerini yıkmak ancak Cezanneye nasip olmuştu. Bir sanatsal bağımsızlığı ifade eden Cezanne, sanatını da ona göre dizayn eder. Cezanne, yeni bir sanatsal ruhun önde gelen temsilcisi olur. Böylece biçimde ve içerikte yeni bir sanatsal dilin en önemli temsilcisi haline gelir. Cezanne'nin önemi, farklı bir açıdan bakabilmeyi öğretmiş olmasıdır. Doğadaki nesnel realiteden uzaklaşarak sanatta yeni ufuklara yelken açacaktır. Cezanne, nesnelere içinden geldiğince yansıtır.

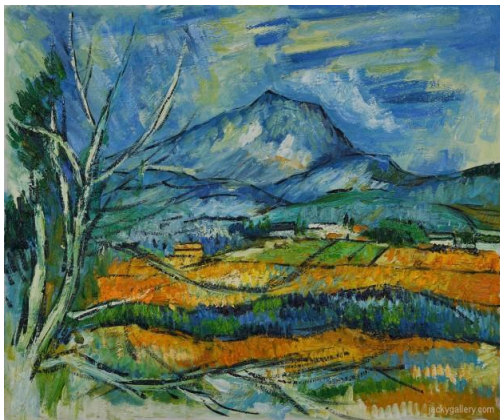

Görsel 1. Paul Cezanne Maincy'deki Köprü (Cezanne 1879)

Kaynak: <http://www.leblebitozu.com/paul-cezannenin-bilmeniz-gereken-12-eseri/>

Görsel 1'de Cezanne bir doğa parçasını ele almasına rağmen doğadaki nesnelere birebir yansıtma çabasına girmemiş, doğayı kendine göre yorumlamıştır. Serbest fırça vuruşları, klasik anlayışın dışında gerçekleştirilmiştir. Böylece tabiat forumlarına bağlı kalmayan Cezanne, sanatın artık tabiatın bir kopyası olmadığını da göstermiş oluyordu.

Görsel kodların çözümlenmesinde en üst seviyede bireyselliği kullanarak adım adım soyut sanata yaklaşır. Dış dünyadaki objeleri yorumlayarak özne kavramını sanata tekrar sokar. Modernizmin yaklaştığı bir yüzyılda Modernizmin kapısını açacak hamleleri gerçekleştirir. "Doğayı; küre, koni ve silindir biçimlerine göre işleyin," sözlerini benimseyerek farkında olmadan buna eksik olan küpü de eklerler ve ister figüratif ister soyut türde olsun geometrik biçimlere yer veren bir sanatın sözcülüğünü ederler."(Lynton,1991:23).Cezanne'nin açtığı yol artık kontrol edilemez bir yöne sapmıştır. Geleneksel sanatla mücadeleye hiç girmemiş tam tersine geleneksel sanatın dışında kalmıştır. O sanatta kabul görme endişesini hiç taşımamış tüm dayatmalara karşı çıkararak sanatın kendine özgü biçimini ve içeriğini oluşturmuştur.

Görsel 2. La Mont Sante-Victore (Cezanne 1885-1887)

Kaynak: <https://eve512408.wordpress.com/assignment-3/research-point-landscape-drawing/paul-cezanne/>

Görsel 2’de ‘Sante-Victoria Dağı’ adlı çalışmasında biçimler deforme edilerek soyutlamaya gidilmiş. Optik gerçeklikten uzaklaşmıştır. Cezanne perspektiften ödün vererek uzaktaki nesne ile yakındaki nesnelerin renk tonalitesini aynı şekilde vermiştir. Cezanne’nin Sante-Victoria dağı adlı eserinde formlar, detaya inilmeden verilmeye çalışılmıştır. Cezanne, natüralist nesnelere birebir bağlı kalmaz; resmin yüzeyindeki nesnelerin konumunu değiştirir. Fırça darbelerini özgürce kullanarak hem yukarıya hem de aşağıya yatay yönde sürerek, peyzajlar ve natüromortlar da dahil olmak üzere derinlik ögesini kaldırır. Böylece uzaktaki dağın renk etkisi ile yakındaki nesnenin renk değeri aynıdır, sonucuna ulaşır. (Turani, 1997:547).

Cezanne’in tüm çalışmalarında aynı biçim kullanılmış. Formlar, kütle halinde verilmeye çalışılmıştı. Asıl değişimi 1980’lerde yaptığı resimlerinde göze çarpar. Bu çalışmalarında görüngelerin arkasındaki realiteye ulaşmak amacıyla geometrik biçimler kullanır. Geometrik yapıyı ortaya çıkartmak amacıyla da formlar kütle halinde verilmeye çalışılmıştır.(Tansug,1999:235).

Cezanne’nin önemi, ortaya koyduğu sanat ile tüm yetke ve alışkanlıklara karşı bir başkaldırıyı gerçekleştirmiş olmasıdır. Aslında onun en büyük amacı görülen doğanın arkasında görülmeyen realiteye ulaşmaktır, parlak renkler kullanarak oluşturduğu resimlerinde doğa gözleminin artık etkisini kaybettiği söylenebilir. Cezanne, sanatın yeni alfabetini oluşturarak dikkat çekici bir başarı kazanır. Modern sanatın ilk emarelerinin görüldüğü çalışmaları, Cezanne’in taklitten verdiği ödünlerle yaratıcılığa ulaşmıştır. Böylece sanattaki kısır döngüyü aşmak mümkün hale gelmiştir.

Cezanne’nin amacı, doğanın değişmeyen özünü yakalamaktır. İdealist felsefeyi biçim olarak ifade etmiş obje deformasyonlarıyla, geleneksel sanattan kesin bir kopuşa gitmişti. Bu dönüşüm, toplumda bir rağbet görmeyen toplumsal ağı hoşlanmadığı bir anlayışa imza atmıştır. Cezanne’nin çalışmalarının gizli bir yanı yoktur. O, nesnelere kendine göre yorumlarken doğanın özünü ortaya çıkartmanın, özün ise geometrik yapıda olduğunun altını çiziyordu. Yüreğinin akışına uygun doğayı tekrar yorumlama, onu keşfetme gücünü göstererek akademik anlayışa sahip sanatçıların tepkisini çekiyordu. “Cezanne , deneyi daha ileri taşıdı. Ne olduğu anlaşılabilen meyvelerden oluşan ölü doğa, temel görsel yapılarını ortaya koyana kadar nesnelere; kare, küre ve küp gibi altta yatan geometrik şekillere indirgedi” (Carroll, 2012: 163).

Cezanne’nin Naturalist anlayışından bir kaçışı olarak değerlendirilen çalışmaları ile yaratıcılığının hat safhaya ulaştığı söylenebilir. Dogmatikleşen sanat, Cezanne ile birlikte yıkılmıştır. Denetlenmez isteğin ulaştığı nokta, ilgi çekici hale gelmiştir. Cezanne’nin önemi, sanatı tekrar gözden geçirme ve sorgulama cesaretini kendinde bulmasıydı. Sanatdaki kalıpları ortadan kaldırmış, kısır döngülerin kırıldığı bir dönemde, biçimde büyük bir değişimi gerçekleştiren bir dönüşüme gitmiştir. Yaratıcı süreçte çoğu eleştirmenin, Cezanne’yi sanatta bir rahat kaçırıcı olarak görmesi, yaratıcı edininin, sanattaki etkisini göstermektedir. Cezanne’nin iç dünyasının bir somutlamasıyla sanata bir dinamizm kazandırdığı görülmektedir.

Görsel 3. Paul Cézanne, *Elmalar ve Portakallar* (Cezanne 1895-1900)

Kaynak: <https://www.artkolik.net/sanatcilar/paul-cezanne-kimdir-hayati-ve-sanatcinin-bilinmeyenleri-2601>

Görsel 3’te Cezanne’nin meyve tabağı natüromordunda forumların artık deforme edilmeye başlandığı görülür. Meyvelere bakıldığında hangi meyvenin çizildiğini anlamak mümkün değildir. Natüromord çalışmasında Cezanne, kendi yaratıcılığını kullanmış; alışıldık sanat anlayışının dışına çıkmıştır. Bu çalışmada Cezanne’deki ruhsal yoğunlaşmanın, formları nasıl şekillendirdiğine tanık olunur. Artık doğa, sanatçı için bir referans kaynağı olmaktan çıkmış, sanat yeni bir bakış açısıyla ele alınmaya başlanmıştır.

“Cezanne’nin kendisi, dünyayı yansıtmak için düz bir yüzeye boya süren ilk insanmış gibi yapıyordu resimlerini, hayranları bile onu beceriksizlikle suçlama eğilimindeydiler; o ise resim yapmayı çok güç bir işmiş gibi görüyor. Doğayı taklit etmeyi değil de, doğaya paralel bir görüntü yaratmayı amaçlıyordu.” (Lynton, 1991:23). Böylece

Cezanne bilinçli bir farkındalık geliştirmiş yaratıcı deneyimi yeni bir sanat oluşumunda etkin olmuştur. Sınırları zorlayan sanat batıda yeni sanatsal biçimler keşfettiğinde aşırı tepkilere maruz kalmıştır. Kendi sanatsal dilini oluşturan modern sanat, anlayışı, sanatçının referans aldığı doğa biçimlerinin yerini yavaş yavaş zihinsel süreçlerin oluşturduğu bir sanat almıştır. Sanatta bireyselliğin kapısını açan Cezanne'nin çalışmaları, insanı sarsacak biçimselliğe sahiptir. Cezanne'nin çalışmaları, naif ve ve beceriksizlikle suçlanır ama bu hep akademik sanat ölçüsüne göre değerlendirilir. Cezanne, düşselliği ve ruhsal açılımı yavaş da olsa gerçekleştirmeye çalışmış, ifade etmenin yollarını aramıştır.

Cezanne ,doğayı akılla yaşar. Biçim deformasyonları sayesinde düşlemsel sanata giden yolu açmış ve sanat, ussallık tarafından yönetilmeye başlamıştır. Doğanın mimetik olarak yansıtılması artık anlamını yitirmeye başlamıştır. Zihinsel ürünlere yavaş yavaş yönelen Cezanne, zihinsel formların doğadaki formlardan daha üstün olduğunu iddia ederek ruhunun özgür anlayışından beslenme yoluna gider. Doğanın incelenmesi ve yansıtılmasıyla ilgili bakış açısı, Cezanne için anlamını yitirmeye başlamıştır. Cezanne belki de sanattaki açmazlara bir çözüm getireceğini umut etmiştir. Yeni bir özne tasarımı gerçekleştiren Cezanne, sanattaki boşluğu gidermeye çalışmıştır. Sanatsal iklimi yeni değerler kazandırmış, yeni olanaklar yelpazesi oluşturmuştur. Geleneksel biçimlerin ve içeriğin kendisini ifade etmede yetersiz kalması nedeniyle formlardan taviz vermiş ve kendi biçim anlayışını geliştirmiştir. Böylece usandırıcı ve gittikçe kalıplaşan sanata karşı bir çözüm yolu bulmuştur.

Görsel 4. Paul Cezanne, *Sainte-vistoire Dağı* (Cezanne 1902-1906)

Kaynak: <https://eve512408.wordpress.com/assignment-3/research-point-landscape-drawing/paul-cezanne/>

Görsel 4'de Sainte Vistoire dağları çalışmasında Cezanne, tabiatçı resim anlayışına uygun çalışmış ancak biçimleri karmaşıktan ya da detaydan arındırarak görünen formları daha az çizgiyle vermeye çalışmıştır. Sanat tarihinde bir devrim olarak nitelendirilen bu durum özellikle biçim ve renklerde göze çarpar. Aslında Cezanne'nin yapmak istediği, düşünsel kosmosu sanatta görünür hale getirmektir. Bu yüzden çoğu çalışmasında geometrik formları görmek mümkün olmaktadır. "Cezanne'in eserlerinin kimisinde katlanmış masa örtüsünün belirli bir parçası hariç resmin tamamını kapatırsanız kendinizi onun St. Victoria dağlarının yüzeylerine ve zirvelerine ilişkin çizimlerine bakıyor gibi hissedersiniz." (Barrett,2003:63). Tüm çalışmalarında benzer biçimleri kullanmıştır.

Cezanne, radikal bir dönüşümü gerçekleştirmiştir. Cezanne ile birlikte Kübizm gelişip serpilecekti. Entellektüel söylem yeni bir biçim ve içeriğe cüret edebilmişti. Kural dışı bir durum yaratan Cezanne'nin çalışmaları hemen yankı bulmuş, modern ve kendine uygun bir sanat anlayışını geliştirmiştir. Natüralist sanat ile bağlarını zayıflatarak yeni bir sanat anlayışının gelişmesine önayak olmuştur. Natüralist bir anlayışa yazgılı olan sanat, Cezanne sayesinde yavaş yavaş sıyrılmıştır. Özel ve etkileyici bir anlayışa yönelmiş olmasından kaynaklanan yeni bir biçim anlayışı Cezanne'nin en önemli çıkışlarından birini oluşturmuştur. Sanata yüzyılın özgürlüğünü getiren Cezanne izleyiciler, ve sanat eleştirmenleri tarafından pek sıcak algılanmasa da büyük düş kırıklıkları yaratan biçim deformasyonları ve soyuta yönelen çalışmaları oldukça ilgi çekici olmuştur. Cezanne, sanatı uc noktalara kadar götürmeyi başarmış; çalışmalarında boş umutlar yerine olağanüstü bir şekilde zengin bir bakış çeşitliliği getirmiştir. Cezanne, en ince yüreklilik ve cesaretle uzaklaştırılmış olmayan bir hayranlıkla çalışmasını bitirmiştir. Büyük bir tutkuyla oluşturduğu biçimleri, yaratıcılık ruhuyla saklanmış bir arzuyla sanata benzersiz bir armağan sunmuştur. Cezanne'den sonra soyut sanat yüceltilmiş; yüzyılların açlığı, çekilen boşluğu da doldurmuştur. Artık sanat, yaşamı daha dayanılır hale getirecekti. Çalışmalarındaki hayranlık verici formlar sanki doğanın yeniden keşfini sağlar niteliktedir. Zekasının keskinliği ve geçmiş deneyimlerinden çıkardığı dersle sanatta yeni bir döngüyü gerçekleştirmiştir. Cezanne, çalışmasının hesabını verecek entellektüel bir donanıma sahiptir. Tutkularıyla yaptığı çalışmalar sanatın eski isteklerinden sıyrılmaya, ona yeni bir özgürlük alanı oluşturmasına olanak sağlamıştır.

Sanatta yaratıcı bir kasırğa oluşturan Cezanne, iç yaşamın sınırlarını da aşmış, bilinmeyen bir geleceğe yönelmişti. Cezanne, sanatın yeni toprağında derin kökler salmıştı. Körleşmiş sanata karşı yeni bir bakış açısı getiren Cezanne, sanatta atılımları gerçekleştirerek bir eylem özgürlüğüne ulaşmıştı. Cezanne'nin yeni bir sanat anlayışıyla sanat tarihinde önemli bir döngü gerçekleştirilmeye çalışılmıştır. Sırt çevirdiği sanat anlayışına da alternatif çözümler üretmiş olan Cezanne, doğanın kare, silindir ve konilerden oluştuğunu ifade ederken Felsefeye de kapı açmıştı. Eski sanat anlayışına yönelik önemli bir yenilik getiren Cezanne, ayağını toprağa sağlam basarak yeni sanatı tıka basa doyurmaya çalışacaktı. Sanatı kısır bir döngüden kurtaran Cezanne, yaratıcılık gücünü sanatında gerçekleştirecekti. "Cezanne geleneksel resim yöntemlerini oldukları gibi kabul etmekten vazgeçmiş, kendinden önce resim sanatı hiç var olmamış gibi sıfırdan başlamak istemiştir."(Gombrich,1997:543). Sanata yeni bir biçim ve içerik kazandırarak oluşturduğu kıvılcım kendisinden sonra bir yangına dönüşecek, soyut sanata giden yolu açacaktır. Sanatın yeni tasviri, Naturalist bir kopuşu temsil ettiğini söylemek gerekmektedir. Cezanne'nin çıkışı, kültürel bir değişimden ya da toplumsal yapıdan kaynaklanan bir çıkış değildir. Onun çıkışı tamamen bireysel bir tercihtir. Doğa ve insanları görmenin yeni bir yoluydu. Çalışmaları da insanlarda farklı bir etki yapmış ve böylece sanatına alışmaları zor olmuştu. Cezanne, psikolojik de olsa basmakalıp sanat algısını ortadan kaldırarak tinsel bir aurayı gün ışığına çıkarmıştı.

Görsel 5. *Le Château Noir* - Paul Cézanne (Cezanne 1904)

Kaynak: <https://eve512408.wordpress.com/assignment-3/research-point-landscape-drawing/paul-cezanne/>

Görsel 5'te Cezanne'nin önemli bir peyzaj çalışması görülmektedir. Bu çalışma incelendiğinde Naturalist bir anlayışın ötesine taşan biçimsel özellikler dikkati çekmektedir. Cezanne, mimetic algısını tamamen özetleyerek nesnelere ana hatlarıyla vermeye çalışmıştır. Tüm çalışmalarında olduğu gibi bu çalışmasında perspektifin yitimi, onun oluşturduğu yeni sanatsal konseptini özetler gibidir.

Cezanne sosyal fonksiyonları dikkate almayarak daha yaratıcı bireysel bir anlayışa yönelmiştir. Sanatın bin yıllık gelişme çizgisine bakıldığında bu çizginin Cezanneyle birlikte kavramsal alana yöneldiği görülmektedir. Yaratıcılığın coşkun havasını taşıyan Cezanne'nin, modern sanata giden yolu açtığı söylenebilir. İnsanları şaşkınlığa düşüren biçim deformasyonlarının ve nesne başkalaşımının Kübizme ve ondan daha radikal çıkışlara kaynaklık ettiği söylenebilir. Cezanne, eski bir çağı kapatırken yeni bir çağı ise müjdeliyordu. Ama geleneğin sanatını biçimlendirdiğinin farkına varmamıştı. Derinlere inildiğinde Cezanne'nin akademik korkulardan nasıl kurtulduğunun bir cesaretini sergiler. "Cezanne sanatın geleceğini kökten etkileyebilecek yeni bir uzam biçimi keşfettiğine ve resimlediğine kuvvetle inanırken aynı zamanda her anını dolduran acılı kuşkular içinde olmuştu."(May,1994:48). Cezanne'da yaratıcılık öyle yoğun hissedilir ki sanatta iç deneyim ve entelektüel bakış açısı kendini belli eder. Cezanne yeni kavrayışlarla yeni bir başarı kazanmıştı. Sanat tarihinde eşine az rastlanan bir sanatın kapılarını açmış, kendi sanatsal özerkliğini ilan etmiştir.

4. SONUÇ

Cezanne, kendi döneminde en yadırgatıcı çalışmalara yöneldiğinde, duylara olan bağlılıktan ödün vermiştir. Cezanne'nin eserlerinde nesnelere görünüşündeki farklılık sanatsal tepkinin olduğu yeni bir estetik deneyimini geliştirdiği söylenebilir. Cezanne'de sanat deneyimlerinin bin yılları bulduğu süreci kırarak önemli bir bakış açısı getirmiştir. Endüstri devriminden sonra sanatın boyutları ihtiyaçlarla birlikte genişlemiş, daha karmaşık hale gelmiştir. Cezanne, alışıldık biçimlerin kanatları altına girmeyip kendi üslubunu yaratmıştır. Böylece kendinden öncekilerin sanatına hiç benzemeyen bir sanat ortaya koymuştur. Yeni sanatını biçimlendirirken Cezanne'nin görüşüne zihinsel güçlerini devreye soktuğu görülmektedir. Kalıplaşmış biçimlerin dışına çıkarak belleklere kazınan biçimleri elinin tersiyle itmeyi başarmış. Var olan biçimlerin gözden düşürülmesini ve yeni bir sanatsal alışkanlığının oluşturulmasını sağlamıştır. Tutkularını, isteklerini dile getiren Cezanne; sanat tarihinde hem biçim hem de içerikte bir milat olarak ele alınabilir. Cezanne sanatsal ruhunu doyurabilmek için içgüdülerini harekete geçirmiştir. Geçmişin yeknesak anlayışını aşmıştır. Cezanne biçimde yaptığı devrimle sanatı metafiziğe yaklaştırmaya çalışmış ve başarılı

olmuştur. Bu yüzden kavramsal sanata daha da yaklaşıyor. Cezanne'nin yeni biçimlerin keşfi ile rastlantısal değil tamamen bilinçli bir isteğin gerçekleşmesi ortaya çıkar. Modern sanatın doymak bilmez biçim anlayışı, Cezanne'nin sanatta tutuşturduğu kıvılcımın bir sonucu olmuştur.

KAYNAKÇA

1. Barrett, W. (2003). İrrasyonel İnsan, Salih Özer, (Çeviri).Hece Yayınları.
2. Carroll, N.(2012). Sanat Felsefesi (Çağdaş Bir Giriş), Güliz Korkmaz Tirkeş (Çeviri). Ütopya Yayınları.
3. Gombrich, E.H. (1997). Sanatın Öyküsü, Erol Erduran, Ömer Erduran (Çeviri).Remzi Kitapevi.
4. Lynton, N.(1991). Modern Sanatın Öyküsü, Cevat Çapan, Sadi öziş, (çeviri). Remzi Kitapevi.
5. May, R.(1994). Yaratma Cesareti, Alper Oysal (Çeviri.).Metis Yayınları.
6. Turani, A. (1997). Dünya Sanat Tarihi. Remzi Kitapevi
7. Tunsung, S.(1999). Resim Sanatının Tarihi. Remzi Kitapevi.

GÖRSEL KAYNAKÇA

8. Görsel 1.Cezanne, P. (1879). Maincy'deki Köprü. <http://www.leblebitozu.com/paul-cezannenin-bilmeniz-gereken-12-eseri/> Erişim Tarihi: 24.10.2021
9. Görsel 2. Cezanne, P. (1895-1900). Elmalar ve Portakallar. <https://eve512408.wordpress.com/assignment-3/research-point-landscape-drawing/paul-cezanne/> Erişim Tarihi 25.10.2021
10. Görsel 3.Cezanne, P. (1885-1887). La Mont Sante-Victore. <https://www.artkolik.net/sanaticilar/paul-cezanne-kimdir-hayati-ve-sanatcinin-bilinmeyenleri-2601> Erişim Tarihi: 24.10.2021
11. Görsel 4.Cezanne, P. (1902-1906). Sainte-vistoire Dağı. <https://eve512408.wordpress.com/assignment-3/research-point-landscape-drawing/paul-cezanne/> Erişim Tarihi: 25.10.2021
12. Görsel 5.Cezanne, P. (1904). Le Château Noir. <https://eve512408.wordpress.com/assignment-3/research-point-landscape-drawing/paul-cezanne/> Erişim Tarihi: 25.10.2021